

คำชี้แจง

ตามที่สำนักงานฯ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เพื่อพิจารณานั้น ขณะนี้คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ ในวาระที่ ๓ เสร็จแล้ว จึงเห็นสมควรให้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
(ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง)
โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๐๒๐๖ – ๘ ต่อ ๑๓๒๐
Email: srirutt.ng@ocs.go.th
(นางสาวอัลจนาฯ นางสาวศรียรัตน์ฯ นายศรศักดิ์)
โทรสาร ๐๒ ๒๒๖ ๕๑๙๔

ร่าง
พระราชบัญญัติ
โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ
และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่..)
พ.ศ.

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ
ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
 เพื่อให้การอนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์
 อุทยานประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการนี้ด้วย เพื่อเป็นการดำรงไว้ซึ่งคุณค่าทางโบราณคดี
 ประวัติศาสตร์ และศิลปะของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้
 ในมาตรา ๒๖ และสอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ
ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “โบราณสถาน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““โบราณสถาน” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์ที่อธิบดีประกาศกำหนดให้เป็นโบราณสถานตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “สิ่งเทียมโบราณวัตถุ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““สิ่งเทียมโบราณวัตถุ” หมายความว่า สิ่งที่ทำเทียมโบราณวัตถุหรือส่วนของโบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของกรมศิลปากรหรือหน่วยงานของรัฐอื่น หรือที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามมาตรา ๑๔/๒”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “ผู้บริหารท้องถิ่น” และ “องค์กรทางศาสนา” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ทำเทียม” และคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

““องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“องค์กรทางศาสนา” หมายความว่า องค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการ ส่งเสริม หรือสนับสนุนศาสนา ไม่ว่าจะเป็นิติบุคคลหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“มาตรา ๕/๑ การใดที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐมนตรีหรืออธิบดีประกาศกำหนด การกำหนดดังกล่าวเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

การออกกฎกระทรวงหรือการกำหนดตามวรรคหนึ่งต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร และต้องกำหนดระยะเวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอนไว้ด้วย

ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ผู้ใดมีหน้าที่ต้องแจ้งให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ ให้อธิบดีกำหนดวิธีการแจ้งให้ผู้แจ้งสามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

โดยอาจทำเป็นหนังสือ หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนสามารถดำเนินการได้ โดยไม่เกิดภาระเกินสมควร และกำหนดระยะเวลาที่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องตอบรับการแจ้งนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๕/๒ การขอตระเบียน การขออนุญาต หรือการยื่นคำขออื่น การแสดง ใบอนุญาต หรือการดำเนินการใดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่ประชาชนจะต้องกระทำ ให้กำหนดให้ประชาชนสามารถกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในหมวด ๑ โบราณสถาน มาตรา ๗ มาตรา ๗ ทวิ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๙ ทวิ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๐ ทวิ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๑ โบราณสถาน

มาตรา ๗ อสังหาริมทรัพย์ใดที่อธิบดีเห็นว่าโดยอายุหรือโดยลักษณะ แห่งการก่อสร้างหรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ให้อธิบดีมีหน้าที่และอำนาจประกาศกำหนดให้อสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นโบราณสถาน

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ระบุมูลเหตุแห่งการเป็นโบราณสถาน สภาพและสถานที่ตั้ง เขตโดยประมาณของโบราณสถานไว้ด้วย และให้เผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ที่ประชาชนจะสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกเพื่อให้ทราบเป็นการทั่วไป

เมื่อได้มีการประกาศให้อสังหาริมทรัพย์ใดเป็นโบราณสถานตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โบราณสถานนั้นตั้งอยู่ทราบ โดยให้แจ้งให้องค์กร บริหารส่วนจังหวัดทราบด้วย และให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวจัดทำ ป้ายแสดงแนวเขตโบราณสถานไว้ตามแนวเขตโบราณสถานนั้น ตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันสมควร อธิบดีจะออกประกาศยกเลิกหรือแก้ไข เปลี่ยนแปลงก็ได้โดยให้นำความในวรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘ การประกาศให้อสังหาริมทรัพย์ใดเป็นโบราณสถานตามมาตรา ๗ ให้อธิบดีแจ้งเป็นหนังสือต่อหน่วยงานหรือบุคคลดังต่อไปนี้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน ก่อนประกาศ

(๑) กรมธนารักษ์ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ กรณีที่อสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นกรรมสิทธิ์หรืออยู่ในความครอบครองของหน่วยงานดังกล่าว แล้วแต่กรณี

(๒) วัด กรณีที่อสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นกรรมสิทธิ์หรืออยู่ในความครอบครองของวัด หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรณีที่อสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นวัดร้าง

(๓) เจ้าของหรือผู้ครอบครองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) กรณีที่อสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นกรรมสิทธิ์หรืออยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่นดังกล่าว

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ตามวรรคหนึ่งเห็นว่า อสังหาริมทรัพย์นั้นไม่มีลักษณะตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

มาตรา ๙ เมื่อได้มีการประกาศให้อสังหาริมทรัพย์ใดเป็นโบราณสถานแล้ว ถ้าโบราณสถานนั้นมีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ใด ให้กรมศิลปากรมีหน้าที่และอำนาจ ในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถานนั้น หน้าที่และอำนาจดังกล่าวอธิบดีจะมอบหมาย ให้ห้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ก็ได้ ในกรณีที่ห้องครุปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายได้หรือไม่ประสงค์ จะดำเนินการ อธิบดีจะมอบหมายให้ห้องครุการบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการแทนก็ได้

โบราณสถานตามวรรคหนึ่ง ให้กรมศิลปากรหรือห้องครุปกครองส่วนท้องถิ่น หรือห้องครุการบริหารส่วนจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนมีอำนาจในการจัดหาประโยชน์ และเรียกเก็บค่าเช่าชมจากประชาชนได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้กับโบราณสถานหรือเขตโบราณสถาน เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) ซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง ต่อเติม รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายโบราณสถาน เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อทำนุบำรุงโบราณสถานและได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีแล้ว หรือมีกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการเพื่อรักษาโบราณสถานนั้นไว้

(๒) ปลูกสร้างอาคาร สิ่งปลูกสร้างอื่น หรือไม่ยั้งต้น หรือกระทำการอื่นใด อันอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของโบราณสถาน เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อทำนุบำรุง หรือเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในโบราณสถานและได้แจ้งให้อธิบดีทราบแล้ว และอธิบดี มิได้ห้ามหรือทักท้วงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

(๓) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งโบราณสถาน หรือกระทำการใด ๆ ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแข็งแรงหรือศิลปะของโบราณสถาน

(๔) เคลื่อนย้าย เอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ ไร้ประโยชน์ ซึ่งชิ้นส่วนของโบราณสถานหรือส่วนประกอบของโบราณสถาน หรือสิ่งที่เก็บรักษาอยู่ใน หรือใต้โบราณสถานหรือใต้เขตโบราณสถาน

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่โบราณสถานมีเจ้าของหรือผู้ครอบครอง มิให้นำความใน มาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวใช้ประโยชน์หรืออยู่อาศัย ในโบราณสถานตามวิสัยที่วิญญูชนพึงใช้ทรัพย์สินของตน

เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ในการดูแลรักษา ปรับปรุง หรือซ่อมแซมโบราณสถานดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคสอง จะกำหนดให้ต้องขออนุญาตมิได้ แต่อาจกำหนดให้ขอความเห็นชอบหรือแจ้งให้ทราบล่วงหน้าได้ และในกรณีที่กำหนดให้มีการขอ ความเห็นชอบหรือแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ต้องกำหนดให้มีระยะเวลาการพิจารณาของผู้ให้ความเห็นชอบ หรือระยะเวลาการแจ้งล่วงหน้าของเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่เกินหกสิบวัน และในกรณีที่มิได้ให้ ความเห็นชอบหรือมีคำสั่งอื่นใดภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

ในการดูแลรักษา ปรับปรุงหรือซ่อมแซมตามวรรคสอง ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่สามารถดำเนินการได้ อธิบดีจะสั่งให้กรมศิลปากรเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วน หรือเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการดูแลรักษา ปรับปรุงหรือซ่อมแซมก็ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองก่อน

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วนที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่โบราณสถานตามวรรคหนึ่ง หรือกรณีที่มีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองจะดำเนินการตามสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่โบราณสถานนั้น ตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้เริ่มดำเนินการ

มาตรา ๑๒ ให้นำความในมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาใช้บังคับกับโบราณสถานที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ด้วยโดยอนุโลม แต่ในการดูแลรักษา ปรับปรุงหรือซ่อมแซมโบราณสถานดังกล่าว หน่วยงานของรัฐจะมอบหมายให้กรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการ โดยหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายก็ได้ และในการมอบหมายดังกล่าวหน่วยงานของรัฐไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

มาตรา ๑๓ ให้นำความในมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาใช้บังคับกับโบราณสถานที่อยู่ในความครอบครองของวัดหรือโบราณสถานที่เป็นวัดร้างซึ่งอยู่ในความปกครองดูแลรักษาของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้วยโดยอนุโลม แต่ในการดูแลรักษา ปรับปรุง หรือซ่อมแซมโบราณสถานดังกล่าว ให้อธิบดีมีหน้าที่ในการช่วยเหลือและสนับสนุน วัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยวัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้วแต่กรณี เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง หรืออธิบดีจะสั่งให้กรมศิลปากรเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

มาตรา ๑๓/๑ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถาน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน พร้อมทั้งกำหนดเขตที่ดินที่เป็นที่ตั้งให้เป็นเขตโบราณสถานด้วย
 - (๒) กำหนดเขตพื้นที่ใดที่ติดชิดหรือใกล้เคียงกับโบราณสถานให้เป็นเขตโบราณสถานต่อเนื่องเท่าที่จำเป็นต่อการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยของโบราณสถาน หรือบดบังหรือมีผลกระทบต่อทัศนียภาพของโบราณสถาน
 - (๓) จัดทำหลักเขต ป้าย แผนที่ หรือเครื่องหมายอื่นที่แสดงแนวเขตโบราณสถาน และเขตโบราณสถานต่อเนื่อง ให้ประชาชนเห็นได้อย่างชัดเจน
- เขตโบราณสถานตาม (๑) ให้ถือเป็นโบราณสถานด้วย
- การประกาศตาม (๑) การกำหนดตาม (๒) และการเพิกถอนหรือการแก้ไขเพิ่มเติม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
- เมื่อมีการดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ และเจ้าพนักงานที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

และให้เจ้าพนักงานที่ดินหมายเหตุการณ์ขึ้นทะเบียนโบราณสถานนั้นไว้ในโฉนดที่ดินอันเป็นที่ตั้งของโบราณสถานตาม (๑) และที่เป็นเขตโบราณสถานต่อเนื่องตาม (๒) ด้วย

ในกรณีที่โบราณสถานตาม (๑) มีใช้สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ให้อธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบด้วย

การอนุญาตหรือการจดทะเบียนนิติกรรมใด ๆ อันเกี่ยวกับโบราณสถาน ที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ และเจ้าพนักงานที่ดินที่จะไม่อนุญาตหรือไม่รับจดทะเบียนให้มีผลเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เป็นกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้กระทำการใดได้เมื่อได้รับอนุญาตหรือได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีหรือแจ้งให้อธิบดีทราบก่อน และผู้ยื่นคำขอได้แนบหนังสืออนุญาต หรือหลักฐานการได้รับความเห็นชอบ หรือหลักฐานการรับแจ้งจากอธิบดีมาด้วยแล้ว ก็ให้อนุญาต หรือรับจดทะเบียนตามหน้าที่และอำนาจของตนต่อไปได้

มาตรา ๑๓/๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในโบราณสถานที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียน ตามมาตรา ๑๓/๑ แล้ว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือเป็นการดำเนินการตามหน้าที่ หรืออำนาจตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการเข้าชมหรือการเข้าใช้สถานที่เพื่อจัดหา ประโยชน์ในโบราณสถานที่มีการจัดหาประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ในทางการค้าหรือหารายได้ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓/๓ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมศิลปากรในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถานที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๓/๑ ที่มีได้อยู่ในความครอบครอง โดยชอบของผู้ใด และเพื่อประโยชน์ดังกล่าวให้กรมศิลปากรมีอำนาจซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง ต่อเติม รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายโบราณสถานหรือส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถานนั้นได้

โบราณสถานตามวรรคหนึ่ง ให้กรมศิลปากรมีอำนาจในการจัดหาประโยชน์ และเรียกเก็บค่าเข้าชมจากประชาชนได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

อธิบดีอาจมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โบราณสถานนั้นตั้งอยู่ ทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้ และเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่อนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงและมีอำนาจตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองแทนกรมศิลปากร แต่ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดหน้าที่หรืออำนาจของกรมศิลปากร ในการเข้าไปตรวจสอบ ดูแล แนะนำ หรือเข้าไปซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง ต่อเติม รื้อถอน หรือเคลื่อนย้าย หรือร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการดังกล่าว โดยให้รายได้ ที่ได้รับจากการจัดหาประโยชน์และเรียกเก็บค่าเข้าชมตามวรรคสองตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้อธิบดีทราบถึงแผนและวิธีดำเนินการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วถ้าอธิบดีมิได้มีข้อทักท้วงหรือข้อเสนอแนะประการใด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการไปตามแผนและวิธีการนั้นต่อไปได้ ในกรณีที่อธิบดี มีข้อทักท้วงหรือข้อเสนอแนะเป็นประการใด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามข้อทักท้วง หรือข้อเสนอแนะนั้น

ในกรณีที่ยังคงการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายตามวรรคสามกระทำการใดจนเป็นเหตุหรืออาจเป็นเหตุให้โบราณสถานได้รับความเสียหาย ถูกทำลาย เสื่อมค่า หรือไร้ประโยชน์ให้อธิบดีแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และให้กรมศิลปากรมีหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หากมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายครั้งหนึ่ง และหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่จ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ และให้อธิบดีแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

มาตรา ๑๓/๔ ในกรณีที่โบราณสถานที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๓/๑ มิใช่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองมีหน้าที่และอำนาจในการอนุรักษ์คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถานนั้น ทั้งนี้ ภายใต้งบเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ประสงค์จะปรับปรุง บูรณะ หรือซ่อมแซม ให้แจ้งให้อธิบดีทราบถึงแผนและวิธีดำเนินการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวัน และให้อธิบดีพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่อธิบดีมีข้อขัดข้องหรือขอแนะนำประการใดภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดำเนินการต่อไปได้ตามแผนและวิธีดำเนินการที่ได้แจ้งไว้ ในกรณีที่อธิบดีแนะนำให้ดำเนินการเป็นประการอื่น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดำเนินการตามข้อแนะนำของอธิบดี โดยให้กรมศิลปากรออกค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการดำเนินการตามข้อแนะนำของอธิบดี เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ใช้ประโยชน์จากโบราณสถานนั้นในทางการค้าหรือหารายได้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง

(๒) เจ้าของหรือผู้ครอบครองจะรื้อถอน ย้าย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือทำด้วยประการใดให้กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแข็งแรงหรือศิลปะของโบราณสถานนั้นมิได้ เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองจะได้แจ้งให้อธิบดีทราบถึงแผนและวิธีดำเนินการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน โดยให้อธิบดีพิจารณาอนุญาตให้แล้วเสร็จไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าโบราณสถานนั้นมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์หรือศิลปะ หรือวัฒนธรรมของประเทศ อธิบดีจะไม่อนุญาตก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้อธิบดีมีอำนาจดำเนินการจัดซื้อหรือเวนคืนโบราณสถานนั้น โดยให้นำความในมาตรา ๑๓/๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เจ้าของหรือผู้ครอบครองตาม (๑) ที่ออกค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง บูรณะ หรือซ่อมแซมโบราณสถานเองมีสิทธินำจำนวนเงินที่ออกเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง บูรณะ หรือซ่อมแซมโบราณสถานไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

ความใน (๒) มิให้นำมาใช้บังคับกับกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วนที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่โบราณสถาน หรือกรณีที่มีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดำเนินการตามสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่โบราณสถานนั้นก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการ

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสามให้ใช้บังคับกับโบราณสถานที่เป็นวัดร้างและอยู่ในความปกครอง ดูแลรักษาของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓/๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓/๔ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ระงับหรือห้ามการดำเนินการใดที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความเป็น โบราณสถานนั้นภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือสั่งให้ดำเนินการใดเพื่อป้องกันมิให้โบราณสถาน เสียหาย ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในกำหนดเวลา ให้อธิบดีมีอำนาจ เข้าไปและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างนั้นหรือทำให้โบราณสถานนั้นกลับคืนสู่สภาพเดิมได้ โดยเจ้าของ หรือผู้ครอบครองต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและจะเรียกค่าทดแทนหรือค่าเสียหายใดมิได้

มาตรา ๑๓/๖ ให้อธิบดีมีอำนาจจัดซื้อโบราณสถานและที่ดินอันเป็นเขตโบราณ สถานที่มีใช้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน แต่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานตามมาตรา ๑๓/๑ แล้วได้ หากไม่อาจจัดซื้อได้และมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ จะดำเนินการเวนคืน ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดซื้อที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓/๗ การใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออาคาร หรือการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในพื้นที่เขตโบราณสถาน ต่อเนื่องตามมาตรา ๑๓/๑ (๒) ต้องไม่มีผลทำให้โบราณสถานถูกทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ถูกบดบังหรือเสียทัศนียภาพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อมีกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งแล้ว หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมอาคารอนุญาตหรือรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตาม กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในพื้นที่เขตโบราณสถานต่อเนื่องตามมาตรา ๑๓/๑ (๒) ให้ผู้ใดแล้ว ให้แจ้งให้อธิบดีทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่อนุญาตหรือได้รับแจ้ง แต่จะอนุญาตหรือรับแจ้ง ดังกล่าวอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งมิได้

ในกรณีที่มิใช่ผู้ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไข ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในวรรคหนึ่ง หรือมีกรณี que เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตหรือรับแจ้ง อันเป็นการฝ่าฝืนวรรคสอง ให้อธิบดีแจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมอาคาร และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้ผู้ไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว ระงับการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรืออาคาร หรือการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารไว้ และดำเนินการอื่นตามหน้าที่และอำนาจต่อไป หรือในกรณีจำเป็นรีบด่วนอธิบดีจะมีหนังสือสั่งระงับ การกระทำดังกล่าวแล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารทราบก็ได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดังกล่าวดำเนินการอื่นตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๑๓/๘ ในกรณีที่มีการโอนโบราณสถานที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียน ตามมาตรา ๑๓/๑ แล้ว ให้ผู้รับโอนแจ้งการโอนไปยังอธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันโอน ตามรายการและวิธีที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ในกรณีที่โบราณสถานนั้นมีหลักฐานทางทะเบียน อยู่ที่เจ้าพนักงานที่ดิน ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินที่จดทะเบียนการโอนเป็นผู้มีหน้าที่แจ้ง

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีออกหนังสือรับแจ้งส่งให้ผู้แจ้งภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในกรณีที่เจ้าพนักงานที่ดินเป็นผู้แจ้ง ให้อธิบดีแจ้งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองทราบถึงการแจ้งนั้นด้วย

มาตรา ๑๓/๙ โบราณสถานใดที่ยังมิได้มีการประกาศขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๓/๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โบราณสถานนั้นตั้งอยู่ จะประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานประจำท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนดเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความพร้อมและความสามารถในการดูแลบำรุงรักษา โบราณสถานนั้น

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับกรมศิลปากร และอธิบดี แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่การปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดอำนาจของอธิบดีที่จะขึ้นทะเบียนโบราณสถานดังกล่าวตามมาตรา ๑๓/๑ และเมื่ออธิบดีได้ขึ้นทะเบียนดังกล่าวแล้ว หน้าที่และอำนาจในการอนุรักษ์ คุ้มครอง ทำนุบำรุง จัดหาประโยชน์ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถานนั้น ให้เป็นไปตามความตกลงร่วมกัน แต่อธิบดีจะมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแต่เพียงผู้เดียวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดก็ได้

ในกรณีที่โบราณสถานท้องถิ่นประกาศขึ้นทะเบียนประสงค์จะประกาศขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งแห่ง การประกาศขึ้นทะเบียนดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่โบราณสถานนั้นตั้งอยู่ด้วย ในกรณีนี้ การอนุรักษ์ คุ้มครอง ทำนุบำรุง จัดหาประโยชน์ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถานนั้น ให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจออกข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติในการจัดหาประโยชน์และเรียกเก็บค่าเช่าชมโบราณสถานดังกล่าวและข้อกำหนดอื่นใดที่จำเป็นได้ โดยให้รายได้ดังกล่าวตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่โบราณสถานนั้นอยู่ในเขตมีหน้าที่และอำนาจส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถานนั้น ตามสมควรด้วย

มาตรา ๑๓/๑๐ โบราณสถานตามมาตรา ๑๓/๙ ที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะยินยอมหรือมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นอยู่ในเขตเป็นผู้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของจังหวัดก็ได้ และเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของจังหวัดแล้ว ให้นำความในมาตรา ๑๓/๙ มาใช้บังคับกับการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับรายได้อันเกิดจากการจัดหาประโยชน์ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดแบ่งให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งโบราณสถานนั้นด้วยตามที่จะตกลงกันแต่ต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละห้าของรายได้ทั้งหมด

มาตรา ๑๓/๑๑ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถานที่ยังขึ้นทะเบียนแล้วและอยู่ในความครอบครองของกรมศิลปากร อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดระเบียบการเข้าชมและจะกำหนดค่าเข้าชมหรือค่าบริการอื่นด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเข้าชมโบราณสถานตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปจากโบราณสถาน ในกรณีที่มีผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจควบคุมตัวผู้นั้นออกไปได้

มาตรา ๑๓/๑๒ อธิบดีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลใดเข้าไปดำเนินการใด ๆ เพื่อหาประโยชน์ในบริเวณโบราณสถานที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนแล้วและอยู่ในความครอบครองของกรมศิลปากร โดยให้อธิบดีมีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทน ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นได้ การอนุญาตให้บุคคลเข้าดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายหรือเกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ทำลายทัศนียภาพ หรือความโดดเด่นของโบราณสถาน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๓/๑๓ ที่ดินบริเวณใดที่อธิบดีเห็นว่ามียุทธศาสตร์เป็นสถานที่ที่ปรากฏหลักฐานหรือร่องรอยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของมนุษย์ในอดีตอันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และมีความสำคัญสมควรขุดค้น อนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุง ให้อธิบดีเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศให้ที่ดินดังกล่าวเป็นแหล่งโบราณคดี โดยในประกาศนั้นจะต้องกำหนดเขตพื้นที่ของแหล่งโบราณคดีให้ชัดเจนด้วย และให้นำความในมาตรา ๑๓/๑ มาตรา ๑๓/๗ มาตรา ๑๓/๘ มาตรา ๑๓/๑๑ และมาตรา ๑๓/๑๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ที่ดินตามวรรคหนึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและอยู่ในความครอบครองหรือดูแลของหน่วยงานของรัฐ ก่อนประกาศเป็นแหล่งโบราณคดี ให้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปขุดค้นหรือกระทำด้วยประการใดอันอาจเป็นเหตุให้สิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ใต้ดินเสียหาย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการตามหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการค้นหาและศึกษาด้านโบราณคดี

มาตรา ๑๓/๑๔ ในกรณีที่ที่ดินที่จะประกาศเป็นแหล่งโบราณคดีตามมาตรา ๑๓/๑๓ วรรคหนึ่ง เป็นกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของบุคคลซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน และเมื่อประกาศเป็นแหล่งโบราณคดีแล้ว ให้อธิบดีมีอำนาจซื้อหรือเช่าที่ดินเพื่อทำการขุดค้นได้ หากไม่อาจจัดซื้อหรือเช่าได้และมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ จะดำเนินการเวนคืนที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ก็ได้

มาตรา ๑๓/๑๕ พื้นที่ใดที่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับมนุษยชาติหรือประวัติศาสตร์ของชาติ ให้อธิบดีประกาศให้พื้นที่นั้นเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ โดยให้มีการจัดทำหลักเขต ป้าย แผนที่ หรือเครื่องหมายอื่นที่แสดงแนวเขตของแหล่งประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นหรือมูลเหตุในการประกาศให้เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ติดตั้งไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ แหล่งประวัติศาสตร์นั้น เพื่อให้ประชาชนทราบ และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓/๑๖ ในพื้นที่หรือท้องที่ใดมีโบราณสถานตั้งอยู่เป็นจำนวนมากใกล้ชิดหรือต่อเนื่องกัน อธิบดีจะประกาศกำหนดให้พื้นที่หรือท้องที่นั้นเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ก็ได้

ภายในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) โบราณสถานตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เขตโบราณสถานต่อเนื่องตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เขตพื้นที่ที่อยู่ภายในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งมีเขตพื้นที่ตาม (๑) และ (๒) ในกรณีที่เขตพื้นที่ตาม (๓) มีเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง พื้นที่ดังกล่าวใช้ประโยชน์ตามวิสัยที่วิญญูชนพึงใช้ทรัพย์สินของตนได้ และให้นำความในมาตรา ๑๓/๗ มาใช้บังคับกับการใช้ประโยชน์พื้นที่ตาม (๓) ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓/๑๗ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสิ่งก่อสร้างหรือสถานที่ที่อาจประกาศ เป็นโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ อยู่ในเขตป่าสงวน แห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยอุทยาน แห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจเข้าไปสำรวจและตรวจสอบในเขตพื้นที่ตาม กฎหมายดังกล่าวได้ โดยก่อนเข้าดำเนินการให้แจ้งไปยังกรมป่าไม้หรือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ก่อนดำเนินการ และหากในการสำรวจและ ตรวจสอบมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการขุดค้น ให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวน แห่งชาติหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ อยู่ร่วมในการดำเนินการ ดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สำรวจและตรวจสอบตามวรรคหนึ่งแล้ว ปรากฏว่า สมควรประกาศให้สิ่งก่อสร้างหรือสถานที่นั้นเป็นโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ให้อธิบดีแจ้งไปยังอธิบดีกรมป่าไม้หรืออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อทราบ และดำเนินการประกาศให้เป็นโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อมีการประกาศให้เป็นโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ตามวรรคสองแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และมีอำนาจเข้าไป ในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติเพื่ออนุรักษ์ คุ้มครอง หรือทำนุบำรุงโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ และในกรณีพบว่ามีกรณีที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นได้ตามที่จำเป็น

ในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่มีผลเป็น การทำลายป่าหรือทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่า เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในการขุดค้น อนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ และให้อธิบดีแจ้งไปยังกรมป่าไม้หรือกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อให้สั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้หรือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไปแนะนำเพื่อป้องกันความเสียหายที่ไม่จำเป็น

ในการสำรวจ ขุดค้น หรืออนุรักษ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ตามวรรคสอง หากมีความจำเป็น อันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จะดำเนินการให้มีการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติหรือเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ เฉพาะส่วนที่เป็นโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ก็ได้

ในกรณีที่อธิบดีอนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปในโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ตามวรรคสอง ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับอนุญาต

ให้เข้าไปในเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตอุทยานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรือตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ แล้วแต่กรณีแล้ว”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้อธิบดีจัดทำทะเบียนโบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของกรมศิลปากรไว้เป็นหลักฐาน และมีหน้าที่เก็บรักษา ดูแล ทำนุบำรุงให้โบราณวัตถุดังกล่าวอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ตามที่เป็นอย่างอยู่”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ มาตรา ๑๔/๒ และมาตรา ๑๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“มาตรา ๑๔/๑ หน่วยงานของรัฐที่มีโบราณวัตถุอยู่ในความครอบครองมีหน้าที่จัดทำทะเบียนโบราณวัตถุนั้นและส่งสำเนาให้อธิบดีเก็บไว้เป็นหลักฐานด้วยหนึ่งชุด ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมทะเบียนโบราณวัตถุของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นแจ้งให้อธิบดีทราบภายในสิ้นปีของปีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม นั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่เก็บรักษา ดูแล ทำนุบำรุงโบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ตามที่เป็นอย่างอยู่ หรือจะส่งมอบโบราณวัตถุดังกล่าวให้กรมศิลปากรเพื่อดูแลรักษาต่อไปก็ได้ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐเป็นโบราณวัตถุหรือไม่ให้อธิบดีมีอำนาจเข้าไปทำการตรวจสอบได้

ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองโบราณวัตถุมิได้เก็บรักษา ดูแล ทำนุบำรุงโบราณวัตถุให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ตามที่เป็นอย่างอยู่ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าโบราณวัตถุนั้นอาจสูญหายหรือเสื่อมค่าหรือเสียหายได้ ให้อธิบดีแจ้งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้รับแจ้งจากอธิบดีแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้อธิบดีเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป ในการนี้คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวส่งมอบโบราณวัตถุนั้นให้กรมศิลปากรเก็บรักษาต่อไปก็ได้

มาตรา ๑๔/๒ ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าโบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของวัดหรือขององค์กรทางศาสนาที่มีวัตถุประสงค์ในการทำนุบำรุงวัดหรือศาสนาพุทธ มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีเป็นพิเศษ และสมควรสงวนไว้เป็นสมบัติของชาติ ให้อธิบดีมีอำนาจขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุนั้น

องค์กรทางศาสนาอื่นใดประสงค์จะให้อธิบดีขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งและอยู่ในความครอบครองของตน เพื่อสงวนไว้เป็นสมบัติของชาติ ให้แจ้งอธิบดีทราบ และเมื่ออธิบดีเห็นว่าโบราณวัตถุนั้นมีลักษณะดังกล่าว ให้อธิบดีมีอำนาจขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุนั้น

ให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีที่จะให้ความช่วยเหลือและแนะนำเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณวัตถุที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองในการเก็บรักษา ดูแล

ทำนุบำรุงให้ปลอดภัยและคงสภาพเดิม และในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณวัตถุประสงค์จะให้กรมศิลปากรนำโบราณวัตถุนั้นมาเก็บรักษา ดูแล ทำนุบำรุง ก็ให้กรมศิลปากรดำเนินการตามความประสงค์นั้นได้ โดยให้เก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ที่กรมศิลปากรเห็นสมควร

มาตรา ๑๔/๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณวัตถุผู้ใดประสงค์จะขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองไว้เป็นหลักฐาน จะขอต่ออธิบดีเพื่อให้อธิบดีขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุนั้นพร้อมทั้งออกหลักฐานให้ก็ได้ และเมื่ออธิบดีพิจารณาเห็นว่า เป็นโบราณวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีเป็นพิเศษ จะขึ้นทะเบียนพร้อมทั้งออกหลักฐานให้ก็ได้

การพิจารณาคำขอ การตรวจสอบ และการออกหลักฐานการขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และให้อธิบดีมีอำนาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมได้ตามอัตราที่อธิบดีประกาศกำหนด เงินที่เรียกเก็บได้ดังกล่าวก่อนดำเนินการตามมาตรา ๒๙ (๑) ให้หักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบได้ ตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเข้าไปในเคหสถานของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ หรือสถานที่เก็บรักษาโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้น ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือระหว่างเวลาทำการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำทะเบียน”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ในกรณีที่โบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ หรือที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้ตามมาตรา ๑๔/๒ เกิดความชำรุดเสียหาย ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองแจ้งให้อธิบดีทราบก่อนดำเนินการซ่อมแซมหรือแก้ไข และเมื่อได้รับแจ้งแล้วให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีในการช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการซ่อมแซมหรือแก้ไขโบราณวัตถุนั้น ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณวัตถุประสงค์จะให้กรมศิลปากรดำเนินการซ่อมแซม แก้ไข หรือบำรุงรักษา เมื่อได้ชำระค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมตามที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้อธิบดีดำเนินการให้ได้

การรับซ่อมแซม แก้ไข หรือบำรุงรักษา และการคิดค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมตามวรรคสองของกรมศิลปากร ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง โดยไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

รายได้ที่ได้รับตามวรรคสอง เมื่อหักค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังแล้วเหลือเท่าใดให้ส่งเข้ากองทุนโบราณคดี”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ในกรณีที่โบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ หรือที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้ตามมาตรา ๑๔/๒ สูญหายหรือมีการย้ายสถานที่เก็บรักษา ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองโบราณวัตถุนั้นแจ้งไปยังอธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่โบราณวัตถุนั้นสูญหายหรือมีการย้าย

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีการโอนโบราณวัตถุที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๔/๒ แล้ว ผู้รับโอนมีหน้าที่แจ้งการรับโอนพร้อมทั้งวันที่รับโอน ที่อยู่ และสถานที่เก็บรักษาให้อธิบดีทราบตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันรับโอน”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ทวิ โบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของกรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือที่ได้ประกาศขึ้นทะเบียนไว้ตามมาตรา ๑๔/๒ บรรดาที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีเป็นพิเศษ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ควบคุมการทำเทียมได้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๘ ตริ มาตรา ๑๘ จัตวา มาตรา ๑๘ เบญจ และมาตรา ๑๘ ฉ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“มาตรา ๑๘ ตริ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งโบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศและประเทศต้นทางห้ามนำโบราณวัตถุนั้นออกนอกประเทศโดยมิได้รับอนุญาตจากประเทศต้นทาง ทั้งนี้ ตามประเภทที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ จัตวา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยึดหรืออายัดโบราณวัตถุที่นำเข้ามาโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ตริ และให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเก็บรักษาไว้ เพื่อส่งคืนให้แก่ประเทศที่ร้องขอ

ประเทศที่จะร้องขอตามวรรคหนึ่งได้ ต้องเป็นประเทศที่มีสิทธิโดยชอบในโบราณวัตถุนั้น

ในระหว่างที่อธิบดีเก็บรักษาโบราณวัตถุไว้ตามวรรคหนึ่งให้ถือว่ากรมศิลปากร เป็นเจ้าของ แต่อธิบดีมีอำนาจคืนให้ประเทศที่ร้องขอตามวรรคหนึ่งได้

การเก็บรักษา วิธีการร้องขอ และวิธีการคืนโบราณวัตถุตามวรรคหนึ่ง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ เบญจ ผู้ใดจะนำเข้าโบราณวัตถุเพื่อการค้า ต้องจัดทำบัญชีรายการ โบราณวัตถุที่จะนำเข้า และแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีเพื่อขอรับหลักฐานรับรองการแจ้ง

ในการแจ้งตามวรรคหนึ่ง หากเป็นโบราณวัตถุที่การนำออกจากประเทศต้นทาง ต้องได้รับอนุญาต ผู้แจ้งต้องแนบหลักฐานการได้รับอนุญาตมาพร้อมกับการแจ้งด้วย

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีออกหลักฐานรับรองการแจ้งการนำเข้า โบราณวัตถุได้เมื่อมีหลักฐานแสดงว่า โบราณวัตถุที่จะนำเข้าไม่ใช่โบราณวัตถุที่ประเทศต้นทาง ห้ามนำออกนอกประเทศโดยมิได้รับอนุญาต หรือมีหลักฐานการได้รับอนุญาตครบถ้วน

โบราณวัตถุที่นำเข้าตามวรรคหนึ่งโดยยังมีได้มีหลักฐานรับรองการแจ้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานศุลกากรมีหน้าที่และอำนาจกักของนั้นไว้เพื่อให้ผู้นำเข้าดำเนินการ แจ้งตามวรรคหนึ่งได้

โบราณวัตถุที่กักไว้ตามวรรคสี่ ถ้าผู้นำเข้ามิได้นำหลักฐานรับรองการแจ้ง มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานศุลกากรเพื่อรับของนั้นไปพร้อมทั้งชำระค่าใช้จ่าย ในการกักของตามจำนวนที่อธิบดีกำหนด ภายในหกเดือนนับแต่วันที่กักของนั้นไว้ ให้โบราณวัตถุนั้น ตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และให้กรมศิลปากรมีอำนาจนำไปดูแลรักษาต่อไป แต่ในกรณี ที่การไม่นำหลักฐานรับรองการแจ้งมาแสดงภายในกำหนดเวลาดังกล่าวมิใช่ความผิดของผู้นำเข้า อธิบดีจะขยายระยะเวลาให้อีกไม่เกินหกเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้งและการออกหลักฐานรับรองการแจ้ง การนำเข้าโบราณวัตถุให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ฉ ผู้ใดประสงค์จะนำผ่านโบราณวัตถุ ต้องแจ้งการนำผ่านต่ออธิบดี และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการนำผ่านโบราณวัตถุโดยมิได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจค้นสถานที่หรือยานพาหนะได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดโบราณวัตถุที่นำผ่านโดยมิได้ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งได้ และให้นำความในมาตรา ๑๘ เบญจ วรรคห้า มาใช้บังคับกับโบราณวัตถุ ที่ยึดหรืออายัดไว้ด้วยโดยอนุโลม

การนำผ่านตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความว่า การนำหรือส่งโบราณวัตถุ ผ่านราชอาณาจักรโดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการขนส่งนอกราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการพัก สินค้า การเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะ หรือการเพิ่มหรือเปลี่ยนภาชนะบรรจุโบราณวัตถุในราชอาณาจักร เพื่อประโยชน์ในการขนส่งหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ จะต้องไม่มีการใช้ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งโบราณวัตถุนั้น ในราชอาณาจักร”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ ทวิ และมาตรา ๑๙ ตริ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ ผู้ใดประสงค์จะทำการค้าโบราณวัตถุ หรือผลิตหรือมีไว้เพื่อการค้า ซึ่งสิ่งเทียมโบราณวัตถุที่ได้ประกาศควบคุมการทำเทียมตามมาตรา ๑๘ ทวิ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียน ต่ออธิบดี

ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่ใช่ผู้เคยถูกเพิกถอนการจดทะเบียน มาแล้วยังไม่ถึงห้าปี หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าศาลจะรอการลงโทษหรือไม่ก็ตาม

เมื่ออธิบดีรับจดทะเบียนให้ผู้นั้นแล้ว ให้ประกาศรายชื่อ สถานที่ และประเภท กิจการ และรายการอื่นตามที่เห็นสมควรในราชกิจจานุเบกษา

ให้ผู้ได้รับการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง จัดทำบัญชีรายการโบราณวัตถุที่อยู่ใน ความครอบครองทุกชิ้นโดยระบุรายละเอียดและที่มาเกี่ยวกับโบราณวัตถุนั้น หรือรายการสิ่งเทียม โบราณวัตถุที่จะผลิตหรือทำการค้า เก็บไว้เป็นหลักฐานเพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

สิ่งเทียมโบราณวัตถุต้องทำจากวัสดุที่แตกต่างจากวัสดุของโบราณวัตถุต้นแบบ และต้องแสดงเครื่องหมายหรือข้อความให้ปรากฏว่าสิ่งเทียมนั้นเป็นสิ่งที่ได้ทำเทียมขึ้น

สิ่งเทียมโบราณวัตถุตามพระราชบัญญัตินี้ไม่รวมถึงสิ่งเทียมโบราณวัตถุ หรือสิ่งเทียมศิลปวัตถุที่มีขนาดใหญ่กว่าโบราณวัตถุต้นแบบเป็นสองเท่าขึ้นไป หรือมีขนาดเล็กกว่า โบราณวัตถุต้นแบบเป็นสองเท่าลงมา

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอและการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่อธิบดีไม่รับจดทะเบียน ให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือ ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๙ ทวิ ในกรณีที่ผู้ซื้อร้องขอ ให้ผู้ได้รับการจดทะเบียนตามมาตรา ๑๙ มีหน้าที่ออกใบกำกับโบราณวัตถุหรือสิ่งเทียมโบราณวัตถุให้แก่ผู้ซื้อ

ใบกำกับสิ่งเทียมโบราณวัตถุตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศ กำหนด

มาตรา ๑๙ ตริ ในกรณีที่ผู้ได้รับการจดทะเบียนตามมาตรา ๑๙ ขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ หรือออกใบกำกับตามมาตรา ๑๙ ทวิ เป็นเท็จ ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนของบุคคลนั้นได้

ให้นำความในมาตรา ๑๙ วรรคแปดและวรรคเก้ามาใช้บังคับกับการอุทธรณ์คำสั่ง ด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ทวิ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ประกาศดังกล่าวจะกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ที่แสดงโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วย”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ได้จัดทำทะเบียนหรือโบราณวัตถุที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วตามมาตรา ๑๔/๒ ออกนอกราชอาณาจักรหรือออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ในการส่งโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ไม่ห้ามส่งออกตามวรรคหนึ่ง อธิบดีจะออกหนังสือรับรองว่าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นมิใช่โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งก็ได้ เมื่อผู้ร้องขอได้ชำระค่าธรรมเนียมการรับรองตามอัตราที่อธิบดีกำหนดแล้ว ค่าธรรมเนียมดังกล่าวเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบแล้วให้ส่งเข้ากองทุนโบราณคดีตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ให้เป็นหน้าที่ของอธิบดีในการติดตาม ตรวจสอบ และนำโบราณวัตถุของไทยที่ถูกนำไปต่างประเทศโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายกลับมาไว้ในความครอบครองของกรมศิลปากร

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุดให้ความร่วมมือและช่วยเหลือด้วย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และการพิจารณาคำร้องขอ
ตามมาตรา ๑๘ จัดว่า อธิบดีจะตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นเป็นครั้งคราวเพื่อทำหน้าที่เสนอแนะ
พิจารณาและดำเนินการในแต่ละกรณีก็ได้

คณะกรรมการเฉพาะกิจตามวรรคสาม มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง
เช่นเดียวกับคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ โดยให้จ่ายจากกองทุน
โบราณคดี”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน
โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๕ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัย ความสะอาดและความเป็น
ระเบียบเรียบร้อยของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดให้ผู้เข้าชม
ปฏิบัติในระหว่างเข้าชมและจะกำหนดค่าเข้าชมหรือค่าบริการอื่นด้วยก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๓/๓ วรรคสองและมาตรา ๑๓/๑๑ วรรคสองมาใช้บังคับ
กับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติ
โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“กองทุนโบราณคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดูแล บำรุงรักษา
และซ่อมแซมโบราณวัตถุและศิลปวัตถุและการอื่นใดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้ด้วย”

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐ ฉ แห่งพระราชบัญญัติ
โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“มาตรา ๓๐ ฉ ความในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับการสั่งพักทะเบียนที่รับจดไว้
การเพิกถอนทะเบียน และการอุทธรณ์คำสั่งด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔ ตริ พนักงานเจ้าหน้าที่
มาตรา ๓๐ สัตต และมาตรา ๓๐ อัฐ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ
และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“หมวด ๔ ตริ
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๐ สัตต เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในโบราณสถาน เพื่อตรวจดูว่ามี การซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายโบราณสถานหรือส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถาน หรือมีการขุดค้น และค้นหาสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารในบริเวณโบราณสถานหรือไม่ แต่ในกรณีเป็นโบราณสถาน ที่มีให้อยู่ในความครอบครองดูแลของกรมศิลปากร ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบเป็น หนังสือล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

(๒) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้นเมื่อมีเหตุอันควรสงสัย ว่ามีการชุกซ่อน หรือเก็บรักษาโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือได้มา โดยมีขบด้วยกฎหมาย หรือโดยการกระทำความผิดหรือได้จากท้องที่ที่ประกาศห้ามขุดค้นและค้นหา และท้องที่ที่ประกาศกำหนดเป็นเขตคุ้มครอง ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ำ กว่าที่จะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีหรือโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ จะถูกโยกย้าย ชุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

(๓) ตรวจค้นบุคคลหรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินอยู่ในความครอบครองหรือชุกซ่อนอยู่โดยไม่ขบด้วยกฎหมาย

(๔) ยึดหรืออายัดวัตถุ ที่มีเหตุอันสมควรสงสัยหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นโบราณวัตถุที่ได้มาจากการดำเนินการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นซ้ำ กว่าที่จะเอาหมายค้นมาได้วัตถุดังกล่าวนั้นจะถูกโยกย้าย ชุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือระหว่างเวลาทำการ แต่เมื่อดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นต่อไปก็ได้ เว้นแต่เป็นการดำเนินการตาม (๓) หรือ (๔) หากมีความจำเป็นเร่งด่วน หรือฉุกเฉิน ให้กระทำได้แม้ในเวลากลางคืน ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการแล้ว

ในเขตกรุงเทพมหานครให้รายงานต่ออธิบดี เขตจังหวัดอื่นให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

การใช้อำนาจตาม (๒) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้น และรายงานเหตุผลของการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป และบันทึกเหตุอันควรสงสัยตามสมควร และเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือสถานที่ค้น หากไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้นส่งมอบสำเนาหนังสือนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ หากเป็นการเข้าค้นในเวลากลางคืน พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องเป็นข้าราชการตำแหน่งตั้งแต่ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

มาตรา ๓๐ อัญญา เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและควบคุมการนำเข้า การส่งออก และการนำผ่านโบราณวัตถุที่ด่านศุลกากร ให้ข้าราชการกรมศุลกากรที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานศุลกากรที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ ด่านศุลกากร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“มาตรา ๓๒/๑ ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ ไร้ประโยชน์ซึ่งป้าย หลักเขต แผนที่ หรือเครื่องหมายอื่นที่จัดทำตามมาตรา ๗ วรรคสาม มาตรา ๑๓/๑ วรรคหนึ่ง (๓) หรือมาตรา ๑๓/๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์หรือทำให้ สูญหายซึ่งโบราณวัตถุที่อยู่ในความครอบครองของกรมศิลปากรตามมาตรา ๑๔ หรืออยู่ใน ความครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๔/๑ หรือขึ้นทะเบียนไว้ตามมาตรา ๑๔/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ กำหนดตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามหรือไม่แจ้งภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓/๔ มาตรา ๑๓/๘ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือผู้รับโอนที่ดินอันเป็นแหล่งโบราณคดี ตามมาตรา ๑๓/๑๓ ผู้ใดไม่แจ้งภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๓/๘ หรือผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ ฉ วรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจปรับทางปกครองได้ไม่เกินห้าหมื่นบาท การปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์ แห่งการกระทำความผิดด้วย”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๓/๑๓ วรรคสาม ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ตรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองเท่าของมูลค่าของโบราณวัตถุดังกล่าว แต่ต้องไม่ต่ำกว่าสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๖ ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนถึงหนึ่งล้านบาท”

มาตรา ๓๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๙/๑ และมาตรา ๓๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

“มาตรา ๓๙/๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แม้การกระทำนั้นจะเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย อันมีลักษณะเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยมีให้นำมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๓๙/๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับเป็นจำนวนเท่าใด ถ้าอธิบดีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินคดีต่อไป”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติโบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๓๕ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ให้บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นโบราณสถานตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่กรมศิลปากร ประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือเผยแพร่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นโบราณสถานตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีประกาศรายชื่อโบราณสถานดังกล่าวทั้งหมดทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ภายในสามสิบวัน และประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้บรรดาโบราณสถานตามวรรคหนึ่งซึ่งอธิบดีได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นโบราณสถานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗ ให้บรรดาโบราณสถานที่ได้รับการประกาศกำหนดให้เป็นแหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ และอุทยานประวัติศาสตร์ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นแหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ และอุทยานประวัติศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๘ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้กรมศิลปากรดำเนินการออกระเบียบตามมาตรา ๑๘ เบื้อง ให้แล้วเสร็จ และเมื่อระเบียบดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การนำโบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นอันยกเลิก และให้กรมศิลปากรแจ้งไปยังกระทรวงพาณิชย์เพื่อทราบ

มาตรา ๓๙ คดีที่ร้องต่อศาลปกครองเพื่อระงับการขึ้นทะเบียนหรือการกำหนดเขตที่ดินให้เป็นโบราณสถานตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครอง ให้ถือว่า

เป็นการฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อคัดค้านการประกาศให้เป็นโบราณสถานตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การจดทะเบียนตามมาตรา ๑๙	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
(๒) หลักฐานรับรองการแจ้งตามมาตรา ๑๘ เบื้อง	ครั้งละ ๓,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง	ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท
(๔) ใบแทนการจดทะเบียน ใบแทนหลักฐานรับรอง การแจ้ง และใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ ๒๐๐ บาท
(๕) การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตนั้น